

Yttrande från Folkhögskolornas studeranderättsliga råd

Bakgrund

En före detta deltagare vid Mimi folkhögskola, har den 7 mars 2023 till Folkhögskolornas studeranderättsliga råd (FSR) anmält folkhögskolans beslut om avstängningar som hen menar skett på orättvisa grunder.

Anmälarens redogörelse

Anmälaren anser sig ha blivit orättvist behandlad av skolan och diskriminerad och kränkt. Hen uppger i huvudsak följande.

I den första incidenten i november 2022 skämtade en deltagare med anmälaren med sexuella anspelningar. Båda skrattade åt saken men deltagaren spred ett material till hela skolan och anmälaren blev ledsen och besviken. Några dagar senare gick deltagaren till rektor och sa saker som inte stämde. Anmälaren blev avstängd men inte deltagaren som påbörjade det hela. Rektorerna hittade inga bevis och i beslut fick både anmälaren och den andra deltagaren en varning för att ha brutit mot skolans policy. Skolan anklagade anmälaren för saker som inte stämde och kände sig tvingad att skriva under avtalet. Rektorn ville inte lyssna på anmälaren.

I den andra incidenten i januari 2023 skämtade anmälaren med en annan deltagare som var nära vän. Rektorerna frågade om det var anmälaren som hade skickat skämtet, varpå hen svarade ja, och anmälaren blev avstängd på grund av ofredande, kränkningar och trakasserier. Därefter tog deltagaren kontakt med anmälaren och bad om förlåtelse. Deltagaren pratade med rektorn och försökte få tillbaka anmälaren men rektorn ville inte höra deras sida. Därefter fick anmälaren hem ett brev från skolan där hen anklagades för saker som inte stämde.

Enligt anmälaren har andra deltagare tidigare utsatt anmälaren för våldshandlingar och trakasserier, vilket hen berättade för rektorn efter avstängningen. Rektorn svarade att hen skulle ha kommit tidigare.

Enligt anmälaren har skolan vid båda incidenter prioriterat andra deltagares diagnoser framför anmälarens.

Anmälaren överklagade “beskedet” från skolan till skolans styrelse. Anmälaren skickade in två brev med väldigt lång text. Enligt anmälaren kan styrelsen omöjligen ha hunnit gå igenom allt material då styrelsemötet hölls tätt inpå. Styrelsen gav ingen motivering mer än att avstängningen ligger fast.

Mimi folkhögskolas redogörelse

Av skolans underlag framgår att skolan under hösten 2022 fick information från både deltagare och personal om att en deltagare utsatts för kränkningar och ofredanden och vågade inte komma till skolan. Med anledning av detta hade rektorn samtal med anmälaren som informerades om att ledningen misstänkte att anmälaren hade brutit mot skolans policys när det gäller trakasserier. Utifrån det material som skolan fick in och då anklagelserna var så pass allvarliga gjordes bedömningen att anmälaren behövde stängas av tillfälligt i upp till 10 dagar i avvaktan på utredning av brott mot skolans policy. Anmälaren informerades om att avstängningen gällde i upp till 10 dagar och att skolan därefter skulle ta beslut om händelserna utgjorde skäl till “permanent avstängning”. Anmälaren informerades också om att hen inte fick påverka utredningen genom påtryckningar, ryktesspridning eller liknande och att anmälaren kunde stängas av permanent om så sker.

Samma dag hörde anmälaren av sig till rektorn för att komplettera sin redogörelse. Anmälaren skrev bland annat att hen inte har ofredat eller trakasserat deltagaren utan att det hela grundar sig i ett stort missförstånd och att deltagaren spridit falska rykten. Rektorn bekräftade att anmälares komplettering skulle beaktas i utredningen och bad att få fortsätta samtalet kring anmälares perspektiv vid uppföljningssamtalet. Dagen efter hörde anmälaren av sig igen och skrev att hen inte förstod vilken policy som hen har brutit mot, varpå rektorn svarade att den förstod att anmälaren hade en del frågor kring detta och att dom ville träffa anmälaren veckan därpå.

Den 15 november 2022 höll skolan ett uppföljningssamtal med anmälaren. Vid samtalet informerades anmälaren om att ledningens utredning har kommit fram till att hen har brutit mot skolans policy i sättet hen skämtat med andra deltagare. Det som hänt på skolan ansågs vara tillräckligt mildt för den tillfälliga avstängningen, som nu avslutades, och den påföljande varningen. I samtalet informerades anmälaren om att hen förväntades ta ett ansvar tillsammans med andra deltagare för att

inte bidra till en negativ kultur på skolan med bland annat ryktesspridning och vulgära skämt. Anmälaren informerades också om att ett fortsatt brott mot skolans policy kan leda till permanent avstängning utan varning.

Hen skrev under att hen tagit del av informationen i samtalet och att hen var införstådd med varningen. I samtalet hänvisades anmälaren att läsa skolans policydokument gällande kränkningar och ofredanden.

I den andra incidenten i januari 2023 fick kurator på skolan in bilder som visade hur anmälaren återigen ofredade en annan deltagare. Bilderna kom från en sms-konversation som visade att anmälaren skickat material med sexuella anspelningar och upprepat kränkande kommentarer. Av underlagen framgick att deltagaren bad anmälaren sluta. Även denna deltagare uppgav att den inte vågade komma till skolan på grund av händelsen. Skolledningen höll samtal med anmälaren samma dag. Hen informerades om att det inkomna materialet visar att hen har upprepat handlingar som hen tidigare har blivit varnad för, samt att det leder till att hen stängs av permanent från och med den 13 januari 2023.

Anmälaren bad skolan att ta hänsyn till att båda incidenterna skett utanför skoltid och att handlingarna berodde på hens diagnos, vilken ibland leder till att hen gör saker som hen ångrar. Hen menade dock att dialogen i materialet utgör skämt snarare än trakasserier. Skolan tog inte hänsyn till vad som hänt på skoltid respektive utanför skoltid eftersom händelserna påverkade skolmiljön så pass kraftigt. Skolan menar att anmälarens diagnos inte är förmildrande eftersom hen har begått handlingar som kraftigt bryter mot likabehandlingsplanen. Anmälaren fick den 13 januari ett skriftligt "meddelande om avstängning" och information om överklagande. Några dagar senare fick anmälaren ett brev med en sammanfattande redogörelse kring ärendet.

Anmälaren överklagade skolans beslut till styrelsen. Skolans styrelse har den 8 februari 2023 behandlat ärendet och enhälligt beslutat att avstängningen ska ligga fast. Styrelsen har tagit del av avstängningshandlingar, hört rektorerna och läst anmälarens överklagande.

Anmälarens synpunkter på skolans redogörelse

Anmälaren har getts möjlighet att ge synpunkter på folkhögskolans redogörelse av ärendet. Anmälaren uppger att hen inte gör anmälan för att få komma tillbaka till skolan utan för att visa att hen har blivit

orättvist behandlad. Anmälaren har inte brutit mot skolans regler och menar att båda händelser skedde utanför skolan och hen har löst det med båda deltagare.

Folkhögskolans studeranderättsliga regelverk

Skolans studeranderättsliga regelverk utgörs av ett dokument som heter "Arbetsmiljödokument – policies och handlingsplaner". I detta finns ett avsnitt som bland annat rör trakasserier och kränkningar. Där anges att vid händelse av en kränkning ska en handlingsplan upprättas. En av insatserna kan vara att samtala med den som trakasserat och om så behövs informera om de konsekvenser som blir följden om denne inte upphör med beteendet. Efter en vecka följs handlingsplanen upp med den utsatte. Om de oacceptabla handlingarna inte upphör stängs personen av i minst 10 dagar. Om oönskat beteende ändå upprepas kan det leda till avskiljning från skolan. Rektor fattar beslut om avstängning och avskiljning.

I skolans redogörelse uppges att skolan är nystartad och arbetar med att skriva fram tydligare rutiner i studeranderätten.

Bedömning

FSR vill inledningsvis kommentera anmälares kritik om att skolan, i sin hantering av ärendet, har tagit hänsyn till andra deltagares funktionsnedsättning men inte anmälares. I denna del hänvisar FSR anmälaren till Diskrimineringsombudsmannen för vägledning eftersom det inte ingår i FSR:s uppdrag att bedöma om Mimi folkhögskola har överträtt diskrimineringslagen.

FSR bedömer att skolan i stort har hanterat ärendet på ett sätt som kan förväntas sett till omständigheterna i ärendet. FSR anser dock att det finns vissa brister i skolans hantering av ärendet, dels i relation till hur den studeranderätten är utformad, dels gällande skolans kommunikation med anmälaren.

FSR konstaterar att skolan inte har hanterat den första avstängningen i enlighet med studeranderätten i alla delar. FSR anser samtidigt att skolan agerade utifrån vad situationen krävde. Avstängningen föregicks inte av en varning utan anmälaren stängdes av direkt i avvaktan på utredning av eventuellt brott mot skolans policy. Skolan bör därför se över hur en situation som den aktuella, där skolan tvingas agera snabbt, kan fångas upp i studeranderätten.

FSR ser positivt på att skolan arbetar med att skriva fram tydligare rutiner i studeranderätten. Det är viktigt att det studeranderättsliga regelverket är lättillgänglig för deltagarna, eftersom det ger förutsebarhet kring vilka förväntningar och krav som ställs på deltagare samt vad som händer om deltagare agerar i strid med dessa. FSR vill framhålla vikten av att regelverket är tillgängligt för deltagarna. Skolan kan till exempel publicera studeranderättsliga dokument på skolans hemsida och återkommande diskutera frågorna med deltagarna. FSR rekommenderar skolan att se över studeranderätten så att de studeranderättsliga frågorna, och särskilt de disciplinära åtgärderna, särskiljs från övrig information, även om arbetsmiljöfrågor berör både deltagare och personal. Skolan bör även definiera begrepp såsom avstängning, avskiljning eller permanent avstängning och varning samt förklara hur och när de olika verktygen kan komma ifråga. I studeranderätten bör även finnas information om vilka beslut som kan överklagas och hur det praktiskt går till.

Det är positivt att skolan har väldokumenterade samtal kring disciplinära beslut. FSR råder dock skolan att även kommunicera dessa beslut skriftligen när de fattas oavsett om det rör ett beslut om avstängning eller avskiljande. Det leder till ökad tydlighet för deltagaren och minskar förhoppningsvis risken för att motstridig information lämnas.

Anmälaren fick endast information muntligen vid beslutet om avstängning den 7 november 2022, med en varning om att inte störa utredningen. Anmälares efterföljande frågor tyder, enligt FSR, på att deltagaren saknade viktig information om grunderna för avstängning och planen framåt. Anmälaren fick visserligen ett brev från skolan som bland annat innehöll grunder för beslutet om avstängning. Detta brev skickades dock flera dagar efter att anmälaren blev ”permanent avstängd”.

Vad utredningen utmynnade i och den påföljande varningen fick anmälaren också information om muntligen. Även om den muntliga informationen förenades med ett skriftligt intygande framgår inte den faktiska konsekvensen, permanent avstängning utan förgående varning, i själva intygandet som anmälaren skrev under. Sammantaget anser FSR att skolan, utöver det muntliga samtalet, lämpligen borde ha delgett deltagaren varningen i skrift tillsammans med tydliga grunder och konsekvenser.

FSR noterar att anmälaren efterfrågade skolans policy i samband med avstängningsbeslutet den 7 november 2022 men av underlagen framgår att deltagaren först i samband med varningen en vecka senare hänvisades till att läsa skolans policydokument gällande kränkningar och ofredanden. Enligt FSR borde anmälaren ha hänvisats till policydokumentet redan i samband med beslutet om avstängning eftersom det låg till grund för beslutet.

Anmälaren har uppgett att hen under studietiden utsattes för trakasserier och våldshandlingar av andra deltagare. FSR förutsätter att folkhögskolan agerar vid alla former av trakasserier och kränkningar som sker i verksamheten oavsett vilken deltagare som upplever detta.

Rekommendationer

Med utgångspunkt i den ovanstående bedömningen rekommenderar FSR att Mimi folkhögskola:

- Reviderar den studeranderättsliga ordningen så att den blir mer heltäckande och tillgängliggöra den på lämpligt sätt
- Förtydligar i den studeranderättsliga ordningen vad de disciplinära åtgärderna (såsom avstängning, avskiljning och varning) innebär och hur beslut överklagas
- Är konsekvent i sin kommunikering av disciplinära beslut och kommunicera dessa skriftligen

Detta yttrande har beslutats av Christian Edling (ordförande), Ylva Bryngelsson (RIO), Tor Rotmark och Mina Pakferat (studeranderepresentanter). Föredragande har varit Amanda Zabielski (Folkbildningsrådet).

För Folkhögskolornas studeranderättsliga råd

Christian Edling

Amanda Zabielski